

Tento informačný list bol vypracovaný v spolupráci s Radou notárov EÚ (CNUE).

1 Ako sa vyhotovuje právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti (závet, spoločný závet, dedičská zmluva)?

V rumunskom práve sa zakazuje vyhotovovať spoločné závetu a dedičskú zmluvu.

Bežné závetu môžu byť holografné alebo notárske.

Holografný závet spisuje, datuje a podpisuje závetca a pred vykonaním sa predloží občianskoprávnemu notárovi, ktorý ho náležite opečiatkuje a overí. Notársky závet vykoná občianskoprávny notár alebo iná osoba, ktorej bola udelená príslušná verejná právomoc. Závetca nadiktuje závet notárovi, ktorý ho spíše a prečíta, pričom uvedie formálne požiadavky. Ak už závetca sformuloval závet, notár ho prečíta a závetca prehlási, že závet predstavuje jeho poslednú vôľu. Závetca podpíše závet a notár podpíše osvedčenie pravosti. Počas overovania pravosti môžu závetcu sprevádzať jeden alebo dvaja svedkovia.

Privilégované závetu vyhotovené v osobitných prípadoch určitými službukonajúcimi úradníkmi v prítomnosti dvoch svedkov majú dôkazný účinok verejnej listiny.

V prípade peňažných súm, ktoré sa majú v závetu poručiť špecializovaným inštitúciám, je potrebné, aby boli splnené konkrétne formálne požiadavky stanovené v osobitných zákonoch, v ktorých sa upravuje ich fungovanie.

Závet **obsahuje** ustanovenia týkajúce sa určenia (ne)priameho odkazovníka, rozdelenia, vydedenia, vymenovania vykonávateľov závetu, zodpovednosti, zrušenia odkazov atď.

Ustanovenia týkajúce sa prevodu dedičstva/časti majetku zosnulého sa nazývajú odkazy. **Odkazy** môžu patriť do týchto kategórií: univerzálne odkazy alebo singulárne odkazy. **Univerzálnym odkazom** sa priznávajú práva k celému dedičstvu, **zatiaľ čo singulárnym odkazom sa priznávajú práva** k časti dedičstva. Pozri článok 1034 a nasl. Občianskeho zákonníka.

2 Mal by byť tento právny úkon zaregistrovaný? Ak áno, ako

Notár, ktorý overuje závet, ho musí zapísať do **Národného notárskeho registra na evidenciu darov (Registru național notarial de evidență a liberalităților, RNNEI)**, do ktorého sa zapisujú aj dary.

Pozri článok 1046 Občianskeho zákonníka, článok 164 zákona č. 36/1995 o verejných notároch a notárskych činnostiach, nové vydanie.

3 Existujú nejaké obmedzenia slobodného nakladania s majetkom v prípade smrti (napr. povinný dedičský podiel)?

Povinný dedičský podiel je časť dedičstva, na ktorú majú právo neopomenuteľní dedičia (pozostalý/-á manžel/-ka, potomkovia a privilegovaní predkovia – rodičia zosnulého), a to dokonca aj proti vôli zosnulého. Povinný dedičský podiel pre každého neopomenuteľného dediča predstavuje polovicu podielu, ktorý by im pripadal ako osobám oprávneným dedičť zo zákona, ak by závet neobsahoval žiadne dary ani vydedenie.

Pozri článok 1086 a nasl. Občianskeho zákonníka.

4 Ak právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti neexistuje, kto dedí a koľko?

Dedičstvo pripadá osobám oprávneným dedičť zo zákona, a to pozostalému/-ej manželovi/-ke a príbuzným zosnulého v tomto poradí:

potomkovia – prvá dedičská skupina,

predkovia a privilegovaní príbuzní v bočnom rade – druhá dedičská skupina,

bežní predkovia – tretia dedičská skupina,

bežní príbuzní v bočnom rade – štvrtá dedičská skupina.

Potomkovia a predkovia majú nárok na dedičstvo bez ohľadu na ich stupeň príbuzenstva so zosnulým, pričom príbuzní v bočnom rade majú nárok na dedičstvo až do štvrtého stupňa.

Iba potomkovia detí zosnulého a potomkovia súrodencov zosnulého sa môžu zúčastniť na dedičskom konaní na základe dedičskej reprezentácie. V prípade dedičskej reprezentácie sa dedičstvo rozdeľuje podľa rodičovskej línie. Ak má línia viac ako jednu vetvu, v rámci línie sa uskutoční ďalšie rozdelenie rovnakým dielom príslušného dedičského podielu.

Pozostalý/-á manžel/-ka má nárok na dedičský podiel spolu so všetkými osobami oprávnenými dedičť zo zákona z dedičských skupín podľa tohto pomeru:

1/4 dedičstva, ak zvyšok prípadne potomkom,

1/3 dedičstva, ak zvyšok prípadne privilegovaným predkom a privilegovaným príbuzným v bočnom rade,

1/2 dedičstva, ak zvyšok prípadne buď privilegovaným predkom, alebo privilegovaným príbuzným v bočnom rade,

3/4 dedičstva, ak zvyšok prípadne buď bežným predkom, alebo bežným príbuzným v bočnom rade.

Pozostalý/-á manžel/-ka môže mať právo bývať v mieste manželského bydliska a môže zdediť aj nábytok z domácnosti a domáce spotrebiče.

Potomkovia, deti zosnulého a ich priami potomkovia vylučujú z dedičstva všetky ostatné kategórie dedičov a majú nárok na dedičstvo podľa poradia v stupni príbuzenstva. Ak dedí pozostalý/-á manžel/-ka, potomkovia dostanú spolu ¾ dedičstva.

Privilégovaní predkovia sú otec a matka zosnulého, medzi ktorých sa príslušné dedičstvo rozdelí rovnakým dielom.

Privilégovaní príbuzní v bočnom rade sú súrodenci zosnulého a ich potomkovia až do štvrtého stupňa.

Ak pozostalý/-á manžel/-ka dedí spolu s privilegovanými predkami a aj privilegovanými príbuznými v bočnom rade, druhej dedičskej skupine pripadá podiel vo výške 2/3 dedičstva; druhej dedičskej skupine pripadá podiel vo výške 1/2 dedičstva, ak existujú buď privilegovaní predkovia, alebo privilegovaní príbuzní v bočnom rade (nie však obe tieto kategórie dedičov).

Dedičský podiel, ktorý pripadá privilegovaným predkom a privilegovaným príbuzným v bočnom rade, sa medzi nich rozdelí podľa počtu privilegovaných predkov. V prípade, že dedí len jeden rodič, získa 1/4 dedičstva, pričom privilegovaní príbuzní v bočnom rade majú nárok na 3/4. V prípade, že dedia dvaja rodičia, získajú spoločne 1/2 dedičstva, pričom privilegovaní príbuzní v bočnom rade majú nárok na zvyšnú 1/2.

Privilégovaní príbuzní v bočnom rade si dedičstvo medzi sebou rozdelia rovnakým dielom, prípadne ak sa zúčastňujú na dedičskom konaní na základe dedičskej reprezentácie, dedičstvo sa rozdelí medzi rodičovskú líniu. V prípade rozdielnych príbuzenských vzťahov v bočnom rade sa dedičstvo rozdelí

rovnakým dielom medzi línie matky a otca, pričom sa uplatňujú predchádzajúce pravidlá. Príbuzní v bočnom rade, ktorí sú v príbuzenskom vzťahu k zosnulému v oboch líniách, získajú kumulované podiely.

Ak neexistujú žiadni dedičia, **dedičstvo sa považuje za dedičstvo bez dedičov** (odúmrť); toto dedičstvo pripadne obci alebo mestu, v ktorom sa dedičstvo nachádza v okamihu začatia dedenia.

Pozri články 970 až 983 a články 1135 až 1140 Občianskeho zákonníka.

5 Aký orgán je kompetentný:

5.1 v dedičských veciach?

Príslušné orgány pre postupy nesporného dedičského konania sú notári, zatiaľ čo súdy prvého stupňa (*judexartorie*) zodpovedajú za sporové dedičské konania.

Dedič a všetky ostatné zainteresované osoby sa môžu obrátiť priamo na súd, pričom treba predložiť notárske osvedčenie o overení dedičského registra.

Pozri článok 103 a nasl. zákona č. 36/1995 a článok 193 Občianskeho súdneho poriadku.

5.2 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí dedičstva?

Dedič výslovne prijíma dedičstvo, keď výslovne súhlasí so svojim postavením dediča. Môže ísť aj o tichý (tichý) súhlas prostredníctvom úkonu, ktorý môže vykonať len osoba v postavení oprávneného dediča (článok 1108 Občianskeho zákonníka).

Vyhlásenie o odmietnutí dedičstva treba vykonať pred notárom alebo pred diplomatickou misiou alebo konzulárnym zastupiteľstvom Rumunska (článok 1120 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Všetky notárske listiny s odkazom na prijatie alebo odmietnutie dedičstva sú zapísané v Národnom notárskom registri na evidenciu dedičských možností (*Registruul național notarial de evidență a optiunilor succesoriale, RNNEOS*).

5.3 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí odkazu?

Pozri bod 5.2.

5.4 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí povinného dedičského podielu?

Pozri bod 5.2.

Po začatí dedičského konania sa na všetky dary a odkazy, ktoré sú v rozpore s povinnými dedičskými podielmi, môže vzťahovať spätné vrátenie na žiadosť neopomenuteľných dedičov, nástupcov a nezabezpečených veriteľov neopomenuteľných dedičov. V prípade viacerých neopomenuteľných dedičov je spätné vrátenie uplatniteľné len na povinný dedičský podiel žiadateľa a len v jeho prospech. Spätné vrátenie môže mať za následok neplatnosť odkazov a anulovanie darov.

Pozri články 1092 až 1097 Občianskeho zákonníka.

6 Stručný opis konania na vysporiadanie dedičstva podľa vnútroštátnych právnych predpisov vrátane likvidácie dedičstva a rozdelenia majetku (zahŕňa to aj informácie o tom, či dedičské konanie začal súd alebo iný príslušný orgán z vlastného podnetu)

Dedičské konanie vedené notárom sa začína na návrh. Návrh sa zapíše do dedičského registra notára po tom, ako sa návrh zaznamená v dedičskom registri notárskej komory. Poverený notár overí, či je miestne príslušný, a predvolá oprávnených dedičov; ak bol spísaný závet, predvolá aj odkazovníka, vykonávateľa závetu, právneho zástupcu dediča, ktorý nie je právne spôsobilý, dozorný orgán (ak je to náležité), prípadne zástupcu verejnej správy (v prípade dedičstva bez dedičov). Notár určí spôsobilosť dedičov a odkazovníkov, rozsah ich práv a zloženie dedičstva.

Počet a spôsobilosť dedičov a/alebo postavenie odkazovníkov sa určuje na základe osvedčenia o osobnom stave, prostredníctvom závetu a za pomoci svedkov. Majetok sa preukazuje prostredníctvom úradných dokladov/akýchkoľvek iných dôkazných prostriedkov uznaných zákonom.

Pozri články 103 až 120 zákona č. 36/1995, nové vydanie.

Dedič/iná zainteresovaná osoba sa môže obrátiť priamo na príslušný súd, pričom treba predložiť notárske osvedčenie o overení dedičského registra. Súdne rozdelenie majetku možno vykonať na základe dohody medzi účastníkmi konania. Ak k dohode nedošlo, súd rozhodne o rozdelení majetku, postavení dediča, podieloch na dedičstve, pohľadávkach, dlhoch a záväzkoch. Súd môže rozhodnúť o spätnom vrátení nadmerných odkazov a o započítaní darov.

Rozdelenie majetku možno vykonať z vecného hľadiska, prostredníctvom vytvorenia jednotlivých podielov, alebo priradením jednotlivých položiek majetku jednému dedičovi pod podmienkou, že ostatným dedičom vyplatí finančnú náhradu. Súd môže nariadiť predaj majetku so súhlasom účastníkov konania alebo môže poveriť súdneho úradníka, aby vykonal predaj majetku prostredníctvom verejnej dražby. Súd vynesie rozsudok a rozhodne o rozdelení súm zložených jedným dedičom pre ostatných dedičov, ako aj o rozdelení súm, ktoré boli získané z predaja.

Pozri článok 110 zákona č. 36/1995 a článok 193 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku.

So súhlasom všetkých dedičov môže notár začať s **likvidáciou záväzkov z dedičstva**, t. j. s vymáhaním pohľadávok, úhradou dlhov a záväzkov, predajom hneuteľného/nehuteľného majetku, vykonaním individuálnych odkazov.

Počas povinnej predbežnej fázy notár vystaví **osvedčenie o likvidácii dedičstva**, v ktorom sa uvádza súpis dedičstva (pohľadávky a záväzky), dedičia a ich príslušné podiely, ako aj súhlas dedičov s prostriedkami likvidácie záväzkov, s vymenovaním likvidátora a s lehotou ukončenia.

Likvidátor vymáha pohľadávky v rámci dedičstva, uhrádza dlhy a predáva majetok. Likvidátor predkladá príslušnému notárovi správu, v ktorej sú uvedené operácie vykonané na účely vymáhania pohľadávok a postupy na úhradu dlhov. Po ukončení notár vystaví **osvedčenie o dedičstve** a čistý výnos z likvidácie sa zaznačí v rámci dedičstva.

Pozri články 121 až 134 zákona č. 36/1995 a článok 1114 Občianskeho zákonníka.

Rozdelenie dedičstva medzi dedičov sa vykoná po vystavení osvedčenia o dedičstve (po likvidácii). Rozdelenie dedičstva môže byť dobrovoľné. Započítanie darov predstavuje povinnosť pozostalého/-ej manžela/-ky a potomkov zosnulého, ktorí sú oprávnení dediť zo zákona, započítať všetok darovaný majetok, ktorý nie je oslobodený od tejto povinnosti.

Úhrada záväzkov. Výnimky zo zákonného delenia záväzkov z dedičstva

Univerzálni a singulárni dedičia musia prispievať k splácaniu dlhov a záväzkov v rámci dedičstva v pomere, ktorý zodpovedá ich príslušnému podielu.

Osobní veritelia dedičov a všetky zainteresované osoby môžu požiadať o rozdelenie dedičstva a môžu využiť svoje právo zúčastniť sa na dobrovoľnom rozdelení majetku alebo zasiahnuť do jeho rozdelenia. Požiadavky veriteľov sa zapíšu do Národného notárskeho registra evidencie veriteľov fyzických osôb a evidencie námietok proti rozdeleniu dedičstva (*RNNEC – Registruul național notarial de evidență a creditorilor persoanelor fizice și a opozițiilor la efectuarea partajului succesoral*).

Univerzálny/singulárny dedič, ktorý zaplatil vyšší podiel zo spoločného dlhu, má vo vzťahu k ostatným dedičom právo na kompenzáciu, ale len do výšky časti spoločného dlhu, ktorá pripadá na jednotlivých dedičov, a to aj v prípade subrogácie práv veriteľov.

Rozdelenie majetku predkov

Predkovia môžu rozdeliť svoj majetok medzi potomkov darovaním alebo prostredníctvom závetu. Ak nebol do dedičstva zahrnutý celý majetok, nezahrnutý majetok sa rozdelí v súlade so zákonom.

Pozri články 669 až 686 a články 1143 až 1163 Občianskeho zákonníka.

7 Ako a kedy sa niekto stáva dedičom alebo odkazovníkom?

Osoba môže dediť vtedy, ak žije v čase začatia dedenia a/alebo je spôsobilá prijať odkazy; je oprávnená dediť; nevzťahuje sa na ňu dedičská nespôsobilosť a nie je vydedená.

Osoba, ktorú vyzvú, aby prijala dedičstvo, môže toto dedičstvo prijať alebo odmietnuť. Odkazovník, ktorý je zároveň osobou oprávnenou dediť zo zákona, si môže vybrať ktorúkoľvek z týchto funkcií. Ak podľa závetu chce zosnulý znížiť podiel určený osobe oprávnenej dediť zo zákona, aj keď veľkosť povinného dedičského podielu nebola porušená, táto osoba môže konať len ako odkazovník.

Pozri články 957 až 963, 987, 989, 993, 1074 až 1076, 1100 a 1102 Občianskeho zákonníka.

8 Sú dedičia zodpovední za dlhy zosnulého? Ak áno, za akých podmienok?

Áno, pozri bod 6.

9 Aké doklady a (alebo) informácie sa zvyčajne vyžadujú na účely registrácie nehnuteľností?

K žiadosti o zápis do katastra nehnuteľností je nutné priložiť originálny dokument alebo jeho notársky overenú kópiu a v prípade súdneho rozsudku overenú kópiu s označením „konečné“. Kataster nehnuteľností vykoná zápis majetku, ak dokument spĺňa niekoľko formálnych požiadaviek: identifikácia účastníka konania a nehnuteľnosti; existencia notársky overeného prekladu (v prípade verejnej notárskej listiny ju musí vystaviť rumunský notár); existencia výpisov z katastra nehnuteľností; úhrada poplatku atď. Prvý zápis nehnuteľnosti do integrovaného informačného systému katastra a katastra nehnuteľností sa môže vykonať aj na základe osvedčenia o dedičstve a na základe katastrálnej dokumentácie.

9.1 Je menovanie správcu povinné alebo je povinné na základe žiadostí? Ak je povinné alebo povinné na základe žiadostí, aké kroky treba podniknúť?

Dobrovoľné vymenovanie správcu

Závetca môže vymenovať jednu alebo viac osôb, ktorým udelí právomoci na vykonanie závetu. Vykonávateľ závetu spravuje dedičstvo najviac dva roky od začatia dedenia. Túto lehotu možno predĺžiť súdnym rozhodnutím.

Povinné vymenovanie správcu

Ak dlžník zomrie pred vymenovaním exekútora, nie je možné začať exekúciu. Ak dlžník zomrie po začatí exekúcie, v konaní nemožno pokračovať, kým sa dedičstvo neprijme, prípadne kým sa nevymenuje správca dedičstva/osobitný správca dedičstva. Ak veriteľ alebo exekútor zistí, že dlžník zomrel, je povinný požiadať komoru občianskoprávných notárov, ktorá je príslušná podľa posledného miesta bydliska zosnulého, o zápis do osobitného registra exekučných konaní a o vystavenie osvedčenia. V tomto osvedčení musia byť uvedené informácie o tom, či došlo k vysporiadaniu dedičstva, a ak áno, osvedčenie musí zahŕňať zoznam dedičov, pričom treba uviesť, či bol vymenovaný správca na obdobie do prijatia dedičstva.

Ak existuje riziko predaja, straty, premiestnenia alebo zničenia majetku, notár ho zapečatí alebo odovzdá dozorujúcej osobe.

Kým sa dedičstvo neprijme alebo ak je dedič neznámy, notár môže vymenovať osobitného správcu dedičstva s cieľom chrániť práva potenciálneho dediča.

Pozri článok 686 Občianskeho súdneho poriadku a článok 1117 ods. 3, článok 1136 a články 1077 až 1085 Občianskeho zákonníka.

9.2 Kto je oprávnený vykonať právny úkon pre prípad smrti zosnulého a (alebo) spravovať dedičstvo?

Vykonávateľ závetu, likvidátor a osoba oprávnená dediť zo zákona/osoba oprávnená dediť na základe závetu, vymenovaný správca/dozorujúca osoba (pozri bod 9.1).

Likvidátora, ktorý vykonáva svoje zodpovednosti pod dohľadom notára, môže vymenovať zosnulý, dedičia alebo súd.

Pozri článok 124 zákona č. 36/1995, článok 1117 ods. 3 a článok 1136 Občianskeho zákonníka.

9.3 Aké sú právomoci správcu?

Pozri bod 9.1.

Vykonávateľ závetu umiestňuje pečate, spisuje inventár, žiada súd o schválenie predaja majetku, platí dlhy v rámci dedičstva a vymáha pohľadávky.

Pozri články 1077 až 1085 Občianskeho zákonníka a články 103 až 134 zákona č. 36/1995.

10 Aké doklady sa podľa vnútroštátnych právnych predpisov zvyčajne vydávajú v priebehu alebo na konci dedičských konaní na účely preukázania postavenia a práv oprávnených osôb? Majú osobitné dôkazné účinky?

Notár vypracuje odôvodnené závery a po vysporiadaní dedičstva vydá konečné osvedčenie, na základe ktorého sa vystaví osvedčenie o dedičstve /osvedčenie odkazovníka.

Osvedčenie o dedičstve zahŕňa postupy na stanovenie rozsahu práv a slúži ako dôkaz o postavení dediča a o vlastníckych právach. Notár môže vystaviť **osvedčenie o postavení dediča**, v ktorom je uvedený počet dedičov, ich postavenie a rozsah ich práv, ale nie dedičstvo.

Ak neexistujú žiadni dedičia, ide o dedičstvo bez dedičov; v takomto prípade sa **vystaví osvedčenie o dedičstve bez dedičov**.

Notár môže pokračovať v konaní s cieľom vystaviť konečné notárske osvedčenie s vynechaným majetkom a vystaví **dodatok k osvedčeniu o dedičstve**.

Osoba, ktorá sa domnieva, že utrpela škodu, môže na súde podať návrh na zrušenie osvedčenia a určenie svojich práv. **V prípade zrušenia notár vystaví nové osvedčenie o dedičstve na základe konečného súdneho rozhodnutia.** Zainteresované strany môžu notára požiadať aj o vyhotovenie verejnej listiny potvrdzujúcej urovanie sporu formou zmiernu. V takom prípade sa vystaví nové osvedčenie o dedičstve. Do urovnania sporu formou zmiernu prostredníctvom notárskej listiny, prípadne kým súd zruší osvedčenie o dedičstve, nové osvedčenie slúži ako dôkaz o postavení osoby oprávnenej dediť zo zákona alebo osoby oprávnenej dediť na základe závetu a ako dôkaz o vlastníckych právach dedičov prijímajúcich majetok uvedený v rámci dedičstva v pomere, ktorý zodpovedá ich príslušnému podielu.

Univerzálny/singulárny dedič môže kedykoľvek požiadať o uznanie uvedeného postavenia proti ktorejkoľvek osobe, ktorá má v neoprávnenej držbe majetok z dedičstva, a to tak, že začne **konanie na uplatnenie práv dediča**.

V rámci sporového dedičského konania súdy vydávajú uznesenia, rozhodnutia a rozsudky. Rozhodnutie o rozdelení má konštitutívny účinok, pričom je vykonateľné po nadobudnutí právoplatnosti.

Pozri články 1130 až 1134 a články 1635 až 1639 Občianskeho zákonníka a články 113 až 120 a nasl. zákona č. 36/1995.

Táto webová stránka je súčasťou portálu [Vaša Európa](#).

Prívitáme vašu **spätnú väzbu**, pokiaľ ide o užitočnosť poskytnutých informácií.

This webpage is part of an EU quality network

Posledná aktualizácia: 06/09/2021

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.